

Is cuid de shraith doiciméad é an dréachtchreat seo le haghaidh planáil fhadtréimhseach chun tacú le Curacdam nua Teanga na Bunscoile. Is dréachtaí iad na creataí planála seo le deis a thabhairt do mhúinteoirí aiseolas a thabhairt. Bainfear leas as an aiseolas sin agus uirlis phleanála á cruthú, uirlis a thacóidh leis an stíl phleanála is fearr leis an múinteoir. Bailítear aiseolas ar an nasc suirbhé [anseo](#). Ná bíodh leisce ort na teimpléid a chur in oiriúint de réir na planála is fearr leat agus de réir chomhthéacs do ranga féin.

Sa dréachtchreat seo le haghaidh planáil fhadtréimhseach tá dhá roinn: Foghlaim Thuartha agus Tacú leis an bhFoghlaim. Tugtar tacaíocht don phróiseas planála sna treoirlínte seo a leanas. B'fhéidir go roghnófa an fhoghlaim a léiriú tríd an tsraith thíos a leanúint nó do dhóigh féin a chruthú chun sin a thairfeadh.

Foghlaim Thuartha: Chun an fhoghlaim a shainathint, féadann tú doiciméad Churaclam Teanga na Bunscoile a úsáid agus/nó dul isteach sa churaclam ag www.curriculumonline.ie

1. Torthaí foghlama: Ar mhaithe le héascaíocht, tá na torthaí foghlama uile do chéim(eanna)/rang(anna) atá roghnaithe curtha isteach sa roinn seo cheana féin. Ná bíodh leisce ort iad a leasú de réir mar a mheasann tú a bheith oiriúnach do do stíl féin, don chomhthéacs nó do thréimhse an phlean. Is bealach éifeachtach í an Foghlaim Chomhtháite Ábhair agus Teanga (FCÁT) le teagmháil na bpáistí leis an nGaeilge a mhéadú. Roghnaítear ábhar a bheadh oiriúnach don FCÁT agus tugtar deis do dhaltaí coincheapa, meonta agus scileanna i réimse ar leith den churaclam a fhoghlaim trí Ghaeilge (Curacdam Teanga na Bunscoile, lch. 43)

☞ *Coinnigh súil amach don tsiombail fáiscín páipéir seo taobh le roinnt torthaí foghlama sa Churaclam Teanga. Léiríonn an tsiombail seo go bhfuil na scileanna a chlúdaítear sa toradh foghlama seo inaistrithe chuig toradh foghlama i dteanga eile na scoile.*

2. Gnéithe: Ar mhaithe le héascaíocht tá sonraí curtha sa roinn seo cheana. Tá trí ghné de theanga ann agus úsáidtear na giorrúcháin seo lena n-aghaidh: Cumarsáid, Tuiscint agus Fiosrú agus Úsáid. Tá na gnéithe céanna seo le fáil sa teanga ó bhéal, sa léitheoireacht agus sa scríbhneoireacht.

3. Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Tá an roinn seo roghnach. B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat a aithint cá bhfuil páistí ina gcuid foghlama agus an áit a mheasann tú a mbeidh na páistí faoi dheireadh an phlean fhadtréimhsigh. Dóibh siúd atá ag teagasc páistí a bhfuil deacrachtaí foghlama measartha acu, nó deacrachtaí foghlama níos troime ná sin, d'fhéadfadh na cosáin do Riachtanais Speisialta Oideachais (RSO) cabhrú leo freisin.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh planáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim I i scoileanna Béarla

Ciorclaigh gach mórchéim dul chun cinn a thugann léargas ginearálta ar an áit a bhfuil páistí nó grúpaí faoi láthair ina gcuid foghlama ag tús na tréimhse a chlúdaítear sa phlean fadtréimhseach seo. Féadann tú a oiread grúpaí agus is maith leat a shainiú agus a chiorclú. I gcás páistí a bhfuil RSO acu b'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat na **cosáin RSO** a úsáid freisin chun an dul chun cinn atá déanta acu a aithint.

Ar an dara sraith ciorclaigh an áit ba mhaith leat a bheith sroichte ag grúpaí páistí faoi dheireadh na tréimhse a chlúdaítear sa phlean fadtréimhseach.

B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat na mórchéimeanna dul chun cinn a léamh ar líne agus breathnú ar na **samplaí foghlama** a bhaineann leo le tuairim níos fearr a fháil ar an áit a bhfuil na páistí ina gcuid foghlama. I gcás RSO b'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat an tÁbhar Tacaíochta do na **cosáin RSO** a léamh agus breathnú ar na samplaí foghlama a bhaineann leo.

Tacú leis an bhFoghlaim: Sa roinn Tacú leis an bhFoghlaim, sainiú an topaic/téama, an t-ábhar foghlama, na modheolaíochtaí, na cleachtais mheasúnaithe, na hacmhainní, agus na naisc agus an comhtháthú atá sé i gceist agat a úsáid.

Topaic/Téama: B'fhéidir gur mhaith leat tagairt do thopaic nó téama atá sé i gceist agat a úsáid leis na páistí.

Ábhar Foghlama: I dtéarmaí ginearálta sainiú an rud atá tú ag brath a theagasc. Ar mhaithe le soiléire, is féidir an t-ábhar a chur i láthair as féin faoi na trí shnáithe.

Modheolaíochtaí/Measúnú/Acmhainní/Naisc agus Comhtháthú: Chun tacú leis na naisc nádúrtha idir na trí

shnáithe, is féidir modheolaíochtaí, measúnú, acmhainní, naisc agus comhtháthú a phleanáil sna trí shnáithe uile. B'fhéidir go mbeadh sé ina chuidiú agat tagairt a dhéanamh do **mhodheolaíochtaí** agus **modhanna measúnaithe** éagsúla. Ba chóir planáil a dhéanamh don difreáil agus tagairt di i rith an ama.

Eile: Úsáid an roinn seo ar an dóigh is fearr a oireann do do chomhthéacs féin. B'fhéidir gur mhaith leat tagairt do réimsí eile a gcaithfear planáil dóibh nó smaoineamh orthu amhail obair bhaile, tacaíocht sa bhaile, tacaíocht ón scoil uile agus seirbhísí seachtracha.

Nuair atá an roinn *Tacú leis an bhFoghlaim* á comhlánú agat, b'fhéidir gur mhaith leat cuairt a thabhairt ar www.curriculumonline.ie chun teacht ar **Ábhar Tacaíochta** an Churaclaim Teanga.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim I i scoileanna Béarla

Dréacht-Chreat le haghaidh Pleanáil Fhadtréimhseach: Céim I

Dáta:	Rang (anna):	Tréimhse:

Foghlaim Thuartha

Torthaí Foghlama: athraigh de réir mar a fheileann do do stíl féin, don chomhthéacs agus do thréimhse an phlean

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scribhneoireacht
Cumarsáid	1. Rannpháirtíocht, éisteacht agus aird Céim 1: Spéis agus comhaird a léiriú agus éisteacht ghníomhach a dhéanamh le Gaeilge shaibhir á labhairt i réimse comhthéacsanna ar mhaithe le spraoi, cé nach gá go dtuigfeadh siad gach focal. LO1 2. agus 3. Gnásanna sóisialta agus feasacht ar dhaoine eile Céim 1: A aithint go n-athraíonn stíl cainte ag brath ar an ngaol idir dhaoine agus ag brath ar an lucht éisteachta. LO2 Céim 1 agus 2: Feidhmniú mar pháirt de ghrúpa agus roinnt focail/frásaí Gaeilge á n-úsáid acu lastigh de ghníomhaíochtaí páirteacha. LO3	1. Rannpháirtíocht Céim 1: Taitneamh a bhaint as a bheith ag éisteacht le scéalta gearra simplí á léamh. LO1 2. Inspreagadh agus rogha Céim 1: Téacs a roghnú ar mhaithe le pléisiúr nó spéis. LO2	1. Rannpháirtíocht Céim 1: Taitneamh a bhaint le linn spraoi as a bheith páirteach i scriobláil, i líníocht agus i scríbhneoireacht éiritheach. LO1 2. Inspreagadh agus rogha Céim 1: I gcomhpháirt leis an múinteoir, a gcuid líníochtaí nó scríbhneoireacht éiritheach a phlé le daoine eile. LO2

‘téacs’ gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlaigh, leictreonach agus digiteach.

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scribhneoireacht
Tuiscint	4. Struchtúr abairte agus gramadach Céim 1 agus 2: Abairtí gearra a tháirgeadh ag úsáid aimsir chaite agus aimsir láithreach na mbriathra go cuí chun eolas a thabhairt agus cur síos simplí a dhéanamh ar rudaí a bhfuil taithí phearsanta acu orthu. LO4 5. agus 6. Stór focal a shealbhú agus a úsáid Céim 1: Éisteacht le cainteoir agus leideanna éagsúla ar nós geáitsí, fíorábhar, nó tuin chainte a úsáid chun teacht ar an bpríomhtheachtaireacht agus ar an tuiscint gur féidir cumarsáid a dhéanamh i dteangacha éagsúla. LO5 Céim 1: Úsáid a bhaint, le linn spraoi agus comhrá, as roinnt focail/ frásaí Gaeilge bunúsacha a chloiseann siad go minic. LO6 7. Léiriú tuisceana Céim 1 agus 2: Tuiscint ar chumarsáid cainteora Gaeilge a léiriú trí ghníomh/ trí fhreagra cuí a thabhairt as Béarla, nó trí fhocail/frásaí coitianta Gaeilge a úsáid agus trí threoracha gearra a leanúint. LO7	3. Gnásanna cló Céim 1: Gnásanna bunúsacha an chló a aithint agus a úsáid. LO3 6. Foclóir léitheoireachta Céim 1 agus 2: Stór focal a shealbhú trí bheith ag éisteacht agus ag plé le téacsanna éagsúla le chéile. LO6	3. Gnásanna cló agus struchtúr abairte Céim 1: Gnásanna an chló a aithint. LO3

'téacs' gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlaigh, leictreonach agus digiteach.

Gné	Teanga ó Bhéal	Léitheoireacht	Scríbhneoireacht
Fiosrú agus úsáid	8. agus 9. Iarratais agus ceisteanna Céim 1 agus 2: Úsáid a bhaint as gníomhartha agus / nó as focail choitianta chun riachtanais agus roghanna pearsanta a chur in iúl, chun iarratais a dhéanamh. LO8 Céim 1: Tuiscint ar cheisteanna dúnta a léiriú. LO9 10. Catagóiriú Céim 1: Daoine, rudaí agus imeachtaí aitheanta a ainmniú. LO10 11. Athinsint agus mionléiriú Céim 1: Taitneamh a bhaint as bheith ag éisteacht le scéalta gearra simplí agus tuiscint ar na príomhphointí iontu a léiriú. LO11 12. Teanga a úsáid go spráiuil agus go cruthaitheach Céim 1: Aird a léiriú, éisteacht le hathrá ar dhánta, ar rannta agus ar amhrán gearr Gaeilge, agus páirt a ghlacadh ann. LO12	7. Cuspóir, seánra agus guth Céim 1 agus 2: Tuairimí mar gheall ar théacs a chur in iúl trí úsáid a bhaint as geáitsí agus/nó focail. LO7 8. agus 9. Tuiscint Céim 1: Éisteacht leis na sonraí is tábhachtaí i dtéacs gearr simplí agus tuiscint orthu a léiriú. LO8 Céim 1: Léaráidí i dtéacs a úsáid mar áis chun eolas breise a fháil faoin téacs. LO9	6. Cuspóir, seánra agus guth Céim 1: Líníocht a dhéanamh go minic a mbeidh cuspóirí éagsula léi. LO6 8. Freagairt agus intinn an údair Céim 1: Tuiscint ar théacsanna gearra simplí a léadh dóibh, agus mothúcháin ina leith, a léiriú trí learáidí /pictiúir a tharraingt. LO8

‘téacs’ gach toradh ar úsáid teanga: ó bhéal, geáitsíocht, comharthaí, scríofa, Braille, físiúil, tadhlach, leictreonach agus digiteach.

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh pleanáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim I i scoileanna Béarla

Mórchéimeanna Dul chun Cinn Tá an chuid seo roghnach. D'fhéadfadh sé cabhrú leat an áit a bhfuil na páistí ina gcuid foghlama a shainithint, agus an áit a bhfuil tú ag súil go mbeidh na páistí ag deireadh an phlean fhadtréimhsigh a shainithint freisin. Dóibh siúd atá ag teagasc páistí a bhfuil deacrachtaí measartha acu, nó deacrachtaí níos doimhne ná sin, d'fhéadfadh an tÁbhar Tacaíochta ar na cosáin do Riachtanais Speisialta Oideachais (RSO) cabhrú leo freisin.

1. Cuir ciorcal timpeall ar na mórchéimeanna dul chun cinn a léiríonn an áit a bhfuil páistí/grúpaí i do sheomra ranga ina gcuid foghlama **faoi láthair**, ag tús na tréimhse atá clúdaithe ag an bplean fadtréimhseach seo. Is féidir leat a oiread grúpaí agus is mian leat a shainithint agus ciorcal a chur timpeall orthu. I gcás páistí a bhfuil RSO acu, b'fhéidir go gcabhróidh sé leat leas a bhaint as na cosáin RSO freisin chun a gcuid dul chun cinn a aithint.

2. Cuir ciorcal timpeall ar an áit a bhfuil sé i gceist agat **go mbeidh páistí ann** faoi dheireadh na tréimhse atá clúdaithe ag an bplean fadtréimhseach seo.

Tacaíonn an tábla leis an bpleanáil do ghrúpaí foghlama taobh istigh de rang nó do thrí rang ilghrád in aon seomra ranga amháin. Cuir in oiriúint do do chomhthéacs féin é, le do thoil.

Rang(anna)/grúpaí	Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Teanga ó Bhéal								
	Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		
Rang(anna)/grúpaí	Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Léitheoireacht								
	Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		
Rang(anna)/grúpaí	Mórchéimeanna Dul chun Cinn: Scríbhneoireacht								
	Go barúlach, an áit a bhfuil na páistí/grúpaí ina gcuid foghlama agus an áit ba chóir a bheith sroichte acu faoi dheireadh na tréimhse sa phlean seo								
Mórchéimeanna ag tús na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Mórchéimeanna ag deireadh na tréimhse	a luath	a	b	c	d	e	f	g	h
Cosáin RSO	Blaiseadh de	Aird a thabhairt air	Freagairt dó	Tús a chur leis	Sealbhú	Ag éirí líofa	Ginearálú		

Curaclam Teanga na Bunscoile: Dréachtchreat le haghaidh planáil fhadtréimhseach don Ghaeilge, Céim I i scoileanna Béarla

Tacú leis an bhFoghlaim						
Eispéiris Foghlama: <i>Tabhair breac-chuntas ginearálta ar a mbeidh á mhúineadh agus ar an gcaoi a múinfear é. Déan tagairt don difreáil i ngach cuid den chuntas.</i>						
Snáithe	Topaic/Téama	A mbeidh á mhúineadh	Modheolaíochtaí	Measúnú	Acmhainní	Naisc agus comhtháthú
Teanga ó Bhéal						
Léitheoireacht						
Scribhneoireacht						

Eile: Is féidir leat, más mian leat, tagairt a dhéanamh do réimsí eile a dteastódh pleanáil lena n-aghaidh ar nós obair bhaile, rannpháirtíocht tuismitheoirí, tacaíocht ón scoil uile, seirbhísí seachtracha.